

Snabb hjälp vid psykisk ohälsa

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet

Åtgärdsplan: Snabb hjälp vid psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan ökar – framför allt bland unga och kvinnor. Orsakerna är komplexa och bottenar i en rad faktorer. Det kluvna samhället, där vissa grupper befinner sig i arbetslöshet och utanförskap, spelar stor roll. För unga är bristerna i den svenska skolan, mobbning, dålig självkänsla och problem inom familjen några viktiga orsaker. Kvinnors psykiska ohälsa tros ha koppling till effekterna av dagens familjebildningsmönster. Samtidigt som kvinnor i genomsnitt utför fem timmar mer obetalt arbete under en vecka jämfört med män, arbetar många mammor heltid.

Antalet sjukskrivningar som sker till följd av psykiatriska diagnoser fortsätter att öka. Det är lättare psykiska tillstånd, som exempelvis stressymptom, som står för den största ökningen. Kvinnor är överrepresenterade i denna grupp. Tillsammans med nedstämdhet står stressrelaterade symptom för omkring 90 procent av alla sjukskrivningar till följd av psykiatrisk diagnos. Sjukskrivningstiden är också längre för psykiatriska diagnoser än för andra tillstånd. Sammantaget innebär detta att psykisk ohälsa står för den största andelen av de pågående sjukfallen.¹

MÄNNISKOR MED LÄTTARE PSYKISK OHÄLSA SKA FÅ TILLGÄNGLIGARE OCH SNABBARE VÅRD

Tillgängligheten till terapi och samtalsstöd är idag för dålig och väntetiderna för att få kvalificerad hjälp är ofta långa. Ett grundproblem handlar om den rådande kompetensbristen inom psykiatrin. Mäniskor med lättare psykiska tillstånd är dock inte alla gånger i behov av att träffa en specialist, utan kan bli hjälpta genom enklare samtalsstöd. I synnerhet är detta sant då problemen ännu inte har gått så långt att sjukskrivning behövs.

Nytt förslag: 1,2 miljarder till en ny vårdform inom första linjens psykiatri utan krav på remiss

Centerpartiet satsar 1,2 miljarder över tre år på införandet en ny öppen vårdform hos landsting och regioner. Den nya öppna vårdformen är en utökning av första linjens psykiatri och utgör ett komplement till specialiserad psykologisk behandling. Inom den nya vårdformen ska patienter kunna få snabb hjälp utan remiss vid lättare psykisk ohälsa. I praktiken innebär det att patienterna inte nödvändigtvis träffar en specialist utan kan exempelvis få enklare samtalsstöd av samtalsterapeut.

Satsningen stöttar landsting och regioner i utökningen av första linjens psykiatri och införandet av den nya vårdformen. Landsting och regioner beslutar lokalt om utformningen av vårdformen för att säkerställa att de lokala förutsättningarna tillgodoses, positiva erfarenheter av ett sådant arbete finns till exempel i Halland. En del av satsningen viks åt att utbilda fler personer som kan erbjuda samtalsstöd vid lättare psykiska besvär, och som kan bemanna den nya vårdformen.

KORTA KÖERNA OCH ÖKA TILLGÄNGLIGHETEN TILL BARN- OCH UNGDOMSPSYKIATRIN

Barn och unga som mår dåligt behöver professionell hjälp och stöd. Familjer ska kunna lita på att de i livets mörkaste stunder får hjälp av välfärdssamhället. Psykiatrin behöver därför bli mer tillgänglig och finnas närmare människor. När det är barn som mår dåligt är det extra viktigt att

¹Försäkringskassan (2017): Uppföljning av sjukfrånvarons utveckling

de snabbt kan få hjälp. Idag är köerna till barn och ungdomspsykiatri oacceptabelt långa. Enligt det nationella målet ska 90 procent av de barn och unga som söker vård få komma på sitt första besök inom 30 dagar. Av Sveriges regioner och landsting är det idag enbart sex stycken som lever upp till detta mål. De regionala skillnaderna är dessutom stora. I de landsting som klarar sig sämst får endast 39 procent sitt första besök inom 30 dagar.

Förslag: 300 miljoner kronor per år för att korta köerna och öka tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri

Pengarna ska gå till de landsting och regioner som säkerställer att barn och unga får psykiatrisk vård snabbare än idag.

BARN- OCH UNGA SKA SNABBARE FÅ HJÄLP

Krisen i barn- och ungdomspsykiatri, BUP, är akut. Köerna är långa och unga människor som lider av psykisk ohälsa tvingas vänta alldeles för länge på att få hjälp. Situationen i BUP är väldigt allvarlig. Det är idag endast sex landsting/regioner som når upp till det nationella målet om att 90 procent av de barn och unga som söker vård ska få komma på sitt första besök inom 30 dagar.

Förslag: Öka patienternas insyn i kötiderna

Inför en nationell portal där patienterna själva kan se var köerna till BUP är kortast.